

Barcelona 27 d'agost de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX Núm. 2462 :-: 15 cts. :-: Atrassats 30

PER L'AGOST...

—I tenia molta calor vostè, jove a ciutat?

—Molta! Per això me n'he vingut al poble a descansar.

Manuel Sugrañes

PRESENTA AL

Teatre Còmic

el nou espectacle

Joy-Joy

tercera part de

YES - YES

**BICICLETES
MOTOR**

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 6E - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Els *menús* més deliciosos són els
de restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :: Café - Bar - Restaurant

Hotel ORIENT

RAMBLA DEL MIG, 20 :: BARCELONA

El més confortabe
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode

PREUS MODERATS

Fotogravats

Vda. de P. Bonet

Reproduccions artístiques

Tallers: Aribau, 9, interior

Barcelona

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'amor i l'alimentació

Segons ens han fet saber per medi de la premsa, la gran indiscreta, a París, en tots els restaurants, no es serviran al client més que dos plats. Això, aquesta notícia, ens ha causat una profunda tristesa. Abans, uns anys enrera, la notícia no hauria estat per a nosaltres la tragèdia que és avui... perquè abans, estàvem molt contents quan en teníem un de plat, ja ens podíem donar per satisfets. Això no passava cada dia. Ara, en canvi, que podem menjar tots els plats que volem, ens els restringeixen. Abans patíem gana a París i a Barcelona. Ara, que podríem clavar les dents en la carn blanca i succulenta de París, París ens escurça la racció d'una manera miserable.

D'això en té la culpa Poincaré? Nosaltres creiem que sí. D'aquest Poincaré que és l'Ignasi de Loyola dels presidents de república, n'esperem tot el pitjor. Primer ens va condemnar a la guerra. Ara ens vol condemnar a la gana.

I això, a París és una cosa més transcendental del que sembla. París és una ciutat amorosa per excel·lència. Més que pel Museu Carnavalet i el Cluny, París és famós per les seves *boîtes* de Montmartre, pel seu *promenoir* del *Folies Bergère*. París, com la Magdalena perdonada per Jesús, ha estimat, estima i estimarà molt. Aquesta indústria, la de l'amor, és la que dona més bons rendiments al Govern de la República. París, sense l'amor, seria una ciutat morta, com Tours, una mena de Tarragona francesa.

Ara bé, les criatures que es dediquen a l'amor necessiten alimentar-se d'una manera esplèndida. L'amor dissipa molt.

Nosaltres ens trobarem a Madrid durant una vaga de flequers. Estàvem enamorats d'una gentil segona tiple de la companyia d'Esperança Iris, a la que, amb tal motiu, saludem des d'aquestes pàgines. La noieta es resis-

ta. Ens havíem gastat deu o dotze duros en *membrillo* i castanyes *pilongas*, que eren dues coses que li agradaven amb deliri... i ni això l'havia commogut. Per fi un dia ens convidà a dinar.

—Demà t'espero a casa—ens digué. I a nosaltres el cor, dintre el pit, ens saltà com una llagosta.

Francament, no se'ns va ocórrer anar a fer cua com la demás gent, a la porta d'un forn. I l'endemà, quan ja ens vestíem, rebérem un "continental" que ens avisava: "No vinguis. No hi ha pa a casa." Per culpa del pa, ens quedàvem sense postre!

París s'ha de preocupar d'aquest conflicte. Dos únics plats són poca cosa per a una ciutat que té sempre el cor i els braços oberts als forasters que arriben en cerca de l'aventura. De l'aventura que després, en la província contenen als amics, donant-se molta importància.

—Una nit a "Luna Park", una franceseta rossa com un melindro...

LLUIS CAPDEVILA

L'AMENÇA

Un matoroní vingué a Barcelona muntat a cavall. Un dia que entrà a fer una diligència, li desaparegué el cavall. El cercà inútilment. Per fi, posà un anunci al diari dient que si algú havia trobat el seu cavall li tornés de seguida, perquè si no es veuria obligat, molt a pesar seu, de fer el que va fer el seu pare en una ocasió semblant.

L'home que se n'endugué el cavall temé que l'amenaça amagava quelcom de sinistre i s'afanyà a tornar-lo, fingint que el retenia esperant que algú el reclamés. El matoroní, tot satisfet, es congratulà de no haver tingut d'imitar el seu pare.

—Però, què va fer el vostre pare?—li demanà l'home que li tornava el cavall.

—Ah, una resolució heroica! Se n'entornà a Mataró amb el tren.

z LA LLEI SECA A NORD-AMERICA

Tothom sap que als Estats Units d'Amèrica hi ha la "lleï seca". Només a les farmàcies venen alcohol, i amb recepta del metge. Un cop, es presentà a una farmàcia de Nova York un ciutadà i demanà mig litre de vi. El farmacèutic li explicà que no en podia vendre sinó per ordre del metge; ara, l'alcohol, és una medicina.

—Per quines malalties es recepta?—demanà el ciutadà.

—Per exemple, per mossegada de serp.
 —Teniu cap serp?
 —No. Però, si voleu, un home del carrer 5,013, número 2,799, en té una.
 —Gràcies.
 Sortí corrents i anà a casa del propietari de la serp.
 —Teniu una serp, vós?
 —Sí.
 —Em pot mossegar?
 —Sí.
 —Doncs, porteu-me-la. Us pagaré el que sigui.
 —Un moment.

L'home consulta un gros llibre; hi escriu alguna cosa, i per fi, diu:

—Avui estem a 3 d'agost. Fins el dia 16 d'octubre no us podrà mossegar. Per a no cansar l'animal, només li deixo donar 50 mossegades diàries, i, des d'avui fins el 15 d'octubre, estan tots els torns presos.

L'ESTUDI DE L'ELEFANT

Un francès, un alemany, un anglès i un irlandès anaren a l'Àfrica a estudiar les costums dels elefants. Al seu retorn, el francès publicà en una revista un brillant article sobre "L'elefant i les seves amors". L'alemany trigà tres mesos a publicar res i després donà un llarg estudi titulat "L'elefant des del punt de vista fisiològic, econòmic, polític i social". L'anglès publicà un volum sobre "El comerç del vori". I l'irlandès trigà mig any a dir, i passat aquest temps edità un voluminós llibre titulat: "L'elefant i la qüestió de la independència irlandesa."

ELS INDEPENDENTS

Sembla que es parla de la creació d'un Teatre dels Independents. La notícia ens ha causat una sincera i gran alegria. Ja era hora de què a Barcelona tinguéssim un teatre d'aquesta mena. Totes les ciutats civilitzades—París, Milàn, Berlín—el tenen. Nosaltres ens creïem civilitzats perquè teníem revista. Però la revista és el gènere imbècil per excel·lència, i no s'ha de tenir en compte.

En canvi, aquest Teatre dels Independents és a Catalunya d'una immediata necessitat. No teníem, fins ara, més que els dos extrems: o la pornografia o el pa de pessic; o la camisa curta o Sant Lluís Gonçaga; o l'infecte i brut joc de paraules, o la ridícula rondalla del pastor.

El ruralisme—un ruralisme fals, de cromo, de llautó, cursi com una mala cosa—, s'havia apoderat del nostre teatre. Els autors joves, per a renovar aquest teatre, per a donar-li una saba nova, només sabien escriure drames rurals, drames per a ésser estrenats un diumenge a la tarda en qualsevol societat més o menys recreativa. Ningú aportava res nou. I al que aportava quelcom nou, quelcom original, les empreses li giraven l'esquena. No hi havia més que dos camins: o la cursileria empalagosa d'un Folch i Torres, que està imbecilitzant a tota una generació, o la ràcia grollera i pesada d'un Lambert Escaler.

Tampoc s'ha de tenir en compte el famós Teatre Intim d'en Gual, per massa restringit. El teatre no ha d'ésser per uns quants, sinó per a tots. El teatre ha d'ésser, no per a un grupet de snobs, sinó per al poble.

El Teatre dels Independents pot ésser, ben dirigit i ben portat, la nostra salvació. D'escriptors independents no en falten: en Puig i Ferrer, l'Ambrosi Carrión, en Lluís Capdevila, l'Enric Lluelles, en Carles Soldevila, i tants i tants altres.

Es podria fer un teatre valent, humà, noble, bell, interessantíssim. Es podria fer un teatre de debò i no un teatre de titelles, que és el que ara tenim.

Fins ara la majoria dels nostres autors han estat dependents: dependents de l'empresari, dels actors, de la crítica. Ja és hora de què devinguin independents.

VIRAI

El respecte a la dona

El respecte a la dona és un mite, i hauria d'ésser una realitat.

La dona com més va, menys respectada és.

La dona com més va, menys es sap fer respectar i menys vol que se la respecti.

Si us voleu fer una dona, tracteu-la com un gos. Si voleu ésser el blanc de ses mofetes, respecteu-la i tingueu-li consideració.

Molta raó tenia aquell que deia que era un animal per domesticar.

L'home més atrevit, l'home més poca-vergonya, és l'home més simpàtic per a la dona. Això vol dir que la dona prefereix que no se la respecti, com deia al principi.

Tenint present aquesta observació, com es vol que l'home respecti a la dona?

La dona, si és que hom vol estar tranquil i no passar mals de caps, ha de venir a ésser com un moble més a la casa, com un detall decoratiu, com qualsevol altre utensili que usarem quan ens vingui més bé.

La dona ha de venir a ésser el que signifiquen aquelles paraules d'un personatge francès d'en Benavente, que, referint-se a unes mofes de la terra del sensibilitíssim Loti, d'una colla d'aprofitats i comparant-ho amb les xafareries d'un suposat adulteri de la seva dona, deia, molt apesarat:

—Es que s'ha insultat molt, molt més que a la meva muller. S'ha insultat a la meva França.

I tenia raó, l'home. Si no hagués estat tan filòsof, segurament que hauria sofert un disgust i hauria comès un suïcidi.

Però per ell, la dona era un detall, un ínfim detall més a la seva vida.

Es aquesta l'opinió que per sentit pràctic, preventiu, ens hem de prendre de la dona.

Això mentre no vulgui ni sàpiga fer-se respectar.

Perquè mentre no es vulgui fer respectar, la dona no tindrà res d'espiritual.

I nosaltres, la dona, la nostra dona, ei!, la volem espiritual, per poder-la considerar també espiritualment.

Perquè de dones, com a manyoc de carn, en trobem a cada cantonada.

GUARDIOLA PRIM

MALALTIES D'ARA

- Què li passa an aquest nen?
- No sé, se li ha omplert la cara de grans.
- Els hi deu haver encomanat el vestit.

Les festes majors

Cal acomiadar-se de les festes majors. La boira freda de la Tardor aviat planarà damunt dels camps, i les festes majors s'acabaran perquè elles, com les orenetes, només viuen sota el sol fort, damunt del blat ros i els pàmpols verds.

El comiat és trist, en veritat. Nosaltres no som vegetarians ni en cos ni en ànima, i com que les festes majors són l'apoteosi de la carn i de l'alegria, són també el nostre plat fort. Ho són perquè, què val una disbauxa d'exedra ciutadana comparant-la amb la senzilla xirinola de les festes majors? Una disbauxa de reservat de "cabaret" és com un plat de cuina complicada i estranya, un menjar elegant i asquerós com els ous de *kaviar*. Una festa major és un plat de cols amb perdiu; cols tendres i perdiu fresca. I quan la gola ja està embafada de salses químiques, un tip de cols amb perdiu, menjades amb forquilla de fusta,

Repic de campanes

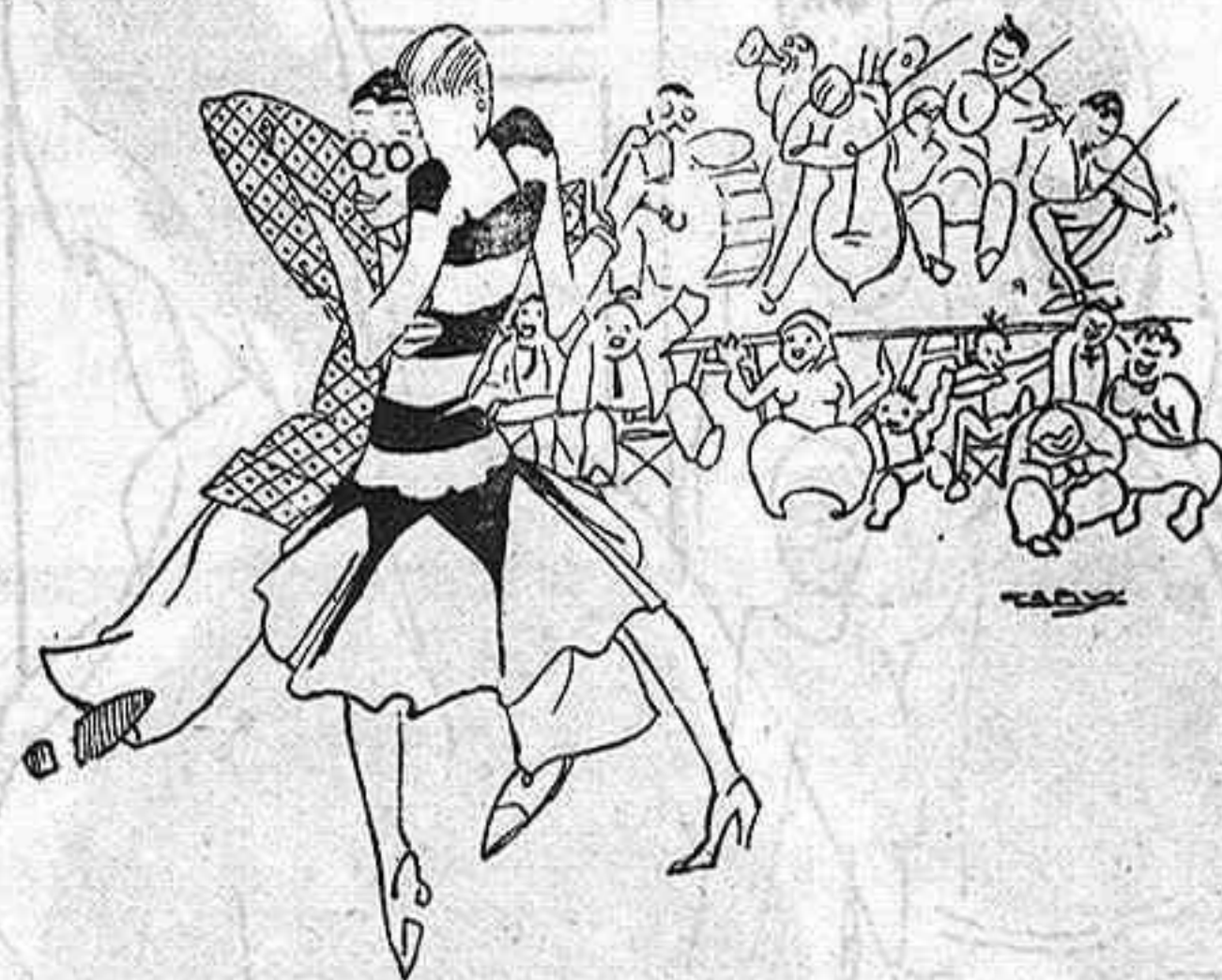
és el gran plat. És, abans que tot, un plat veritable, ja que la festa és una festa de debò. Quan l'alegria de les collites i la tranquil·litat idíl·lica sobreixen, els pagesos han de fer la festa major, doncs, sinó, rebentarien. Per això és tan engrescador el repic de campanes i el pet de les piules, el "pasacalle" i la processó amb ball de bastoners. Per això quan la societat coral canta l'*Arri, Moreu* es senten aquells *arris!* de l'auditori entusiasmats. Per això els vells fan excessos de taula i ballen el vals de socis, i els casats joves fan el gall, i els joves solters... Els joves solters són el nervi de la festa, el foc sagrat de l'alegria. Quan, per fi de serenata, músics i chor engeguen el rigodó de l'Àfrica, el jovent bull com una olla.

"Adéu-siau, mares...
mares, adéu!"

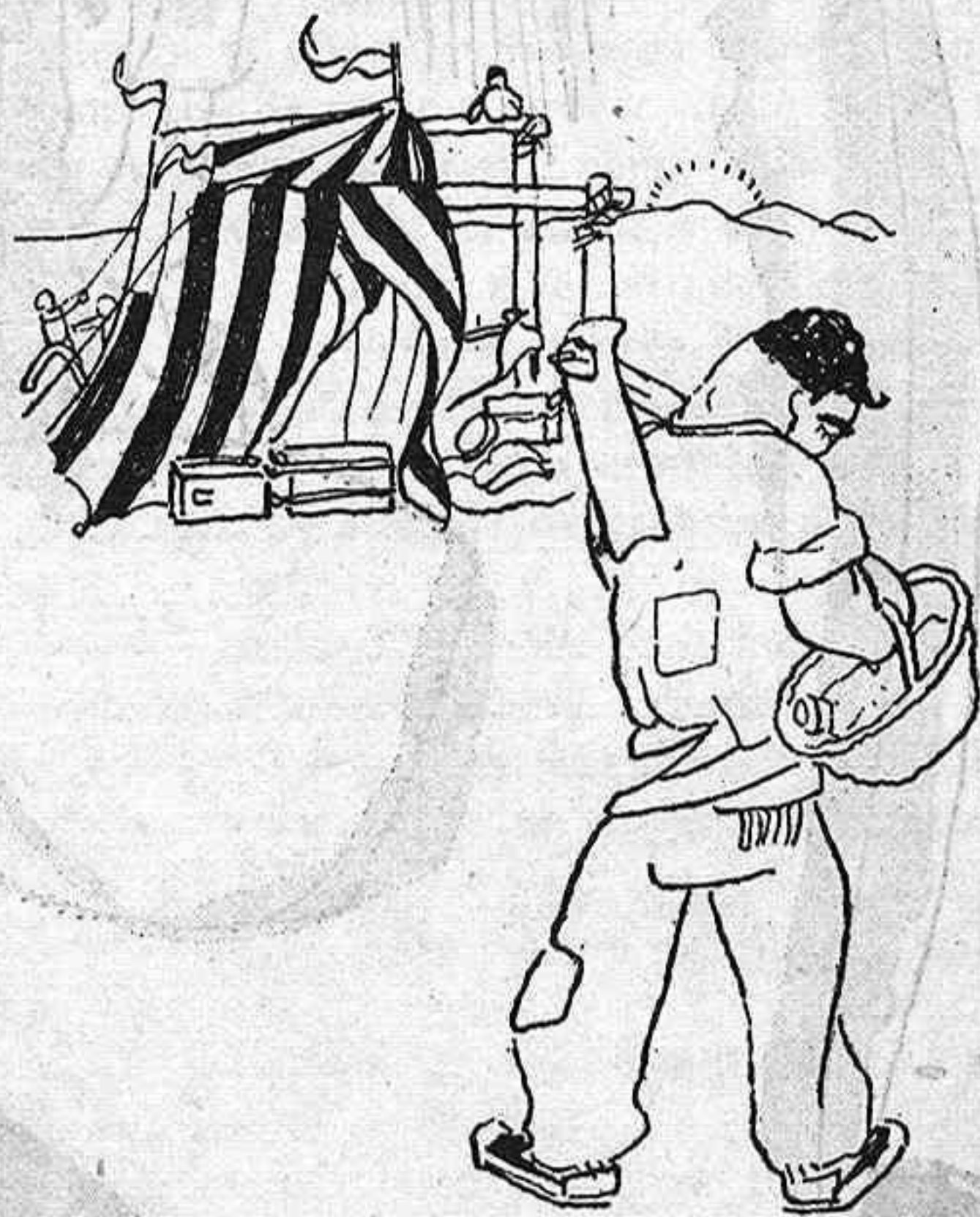
Dinar al volt d'una taula

Patim, patam, patapum!, escopetada va, que sembla que ja s'hi trobin. El jovent avalota i salta i es frisa: i el soroll ja és una tronada, que per això es fa la festa. Per això es toquen campanes i es gasten coets, per això es beu xampany amb el dinar, xampany d'Orpinell que peta com un tret d'espingarda, per això al concert no hi falta mai el *solo* de cornetí. La qüestió és fer soroll, doncs els nervis ho demanen. El tip de pollastre, de vi dolç, de carn

Ball

magra i de broma grassa, fa brunzir la sang jove: les galtes morenes s'arrodoneixen al pòmuls, la boca riu sense voler, els ulls es mig clouen i les mans es belluguen soles... I per acabar de perdre el món de vista, l'envelat fantàstic els espera amb les gàrjoles daurades i els miralls i la draperia damasquina i el tuf de les essències de peseta per amunt, i les forasteres misterioses que s'adaptin com una manxiula i l'últim vals com un *delirium tremens*...

Desfent l'envelat

Això és un plat de cols amb perdiu, senyors! Els estiuejants prou demanen begudes estranyes, prou remenen el *charleston* i les calçasses, però la gent forana ho pren per una mena d'atracció de circ, i la salsa química no treu

el gust del plat pagès: la festa major segueix ben pura. Però ve que s'acaba. Ve l'endemà, i

“Quina tristor,
quina dolor,
l'endemà de la festa major.”

No en queda res, ni crits, ni pollastre, ni campanes, ni xampany, ni ball, ni vestit nou. Només queda l'envelat ensenyant l'ossada de taulons i cordes, cartró pintat i arpilleres, l'envelat mig desfet que estreny el cor, com aquell cap de mort de l'Hamlet. La tristesa de la miserable, de la menyspreable veritat.

TANYUS

Les delícies de la col·laboració

Ales sis en punt del matí d'un jorn clar i serè com l'esguard d'una nena de tres anys i divuit dies Desideri i Nasari es reuneixen per a començar a escriure el drama que han planejat.

Desideri.—Es precis, amic Nasari, descriure extensament l'escena.

Nasari.—No, *mon cher*; per descriure l'escena n'hi ha prou amb tres paraules.

Desideri.—Recorda que en Bernard Shaw la descriu extensament.

Nasari.—I tu no oblidis que en Benavente la descriu en dues línies.

Desideri.—De totes maneres jo crec que...

Nasari.—Doncs jo sóc d'opinió totalment contrària.

Desideri.—Perfectament; estem d'acord.

* * *

Deu minuts després

Desideri.—En la primera escena el comte ha de sortir per la dreta.

Nasari.—No; el comte ha de sortir per l'esquerra.

Desideri.—Doncs, jo penso que...

Nasari.—A mi em sembla una sublim bestiesa el que tu puguis pensar.

Desideri.—Quan es pensa igual, el treball és molt agradable.

Ha passat mitja hora

Desideri.—Ara, la marquesa ha de posar-se a plorar i cridar: “Oh, no!”

Nasari.—Desvarieges, company; la marquesa ha de clavar-se a riure i dir: “Oh, sí!”

Desideri.—Et dic que...

Nasari.—I jo afirmo una altra cosa!

Desideri.—Molt bé; la facilitat amb què en entenem, m'encanta.

I una hora després...

Desideri.—El baró estarà escoltant darrera una cortina.

Nasari.—El baró és incapaç d'escoltar com tu dius.

Desideri.—Ha d'escoltar així!

Nasari.—No pot escoltar-hi!!!

Desideri.—Mai he estat tan d'acord amb ningú.

Al cap de dues hores

Desideri.—Ara, ha de marxar Pilar, dient: “T'estimo, Enric!”

Nasari.—Eh? De cap manera! Deu de cridar: “Enric, t'avorreixo!”

Desideri.—La Pilar estima a l'Enric.

Nasari.—La Pilar no l'estima.

Desideri.—Decididament hem nascut per a col·laborar junts!

Tres quarts després

Desideri.—El baró llegeix la carta de la marquesa, veritat?

Nasari.—El baró no sap llegir.

Desideri.—Però si és que torna a llegir en el segon acte!

Nasari.—Dius que torna a llegir?

Desideri.—Sí, senyor; torna a llegir. N'hi ha prou amb què jo ho digui.

Nasari.—No llegirà mai!

Desideri.—Llegirà!

Nasari.—No llegirà!!!

Desideri.—Sempre d'acord! Quin gust!

Cinc minuts després

Desideri.—Enric agafa una cadira i la tira al cap del comte.

Nasari.—Enric no tira la cadira!

Desideri.—Sí, Nasari!

Nasari.—No, Desideri!

Desideri. (Agafant una cadira i tirant-li-la al cap a Nasari.)—No és cert que sí?

Nasari.—Es cert.

Desideri.—La nostra col·laboració és perfectíssima.

Per la indiscreció

FRA GRANOTA

El petó comprat

Petó cruel que m'has fet sang als llavis,
carícia folla que m'has mig ferit,
et sento encara ardent com una brasa
que crema el més sensible del meu pit.

Abans no et coneixia i m'espantaves
perquè fill et sabia del pecat;
avui que et sé, voldria maleir-te,
prò ja no puc, m'has pres la voluntat.

Petó engendrat en un moment de febre,
nascut en l'hora del plaer suprem,
jo et buscaré de nou, que et necessito,
perquè vull dir-te el dia que ens trobem

que jo per tu he deixat a l'estimada,
sentint-me indigne del seu amor Sant,
perquè temo tacar-la si la beso
i em semblarà que l'estic profanant.

Quan ens trobem de nou, vull demanar-te
que no em deixis tornà a la realitat,
que m'arrenquis el cor d'una vegada
i moriré content i enamorat.

LL. M. H.

Homenatge al dibuixant Opisso

Una colla d'amics i admiradors volen fer, el proper dia 2 de setembre, un homenatge al dibuixant Opisso, al nostre gran Opisso.

Ja se'l mereix! Se'l mereix més que molts. La seva obra és molt considerable en qualitat i quantitat. Amb els seus dibuixos l'Opisso ha estat un hàbil, un agut, un original comentador de la vida de la ciutat. Temps a venir, els que vulguin saber quines i com eren les nostres costums, haurà de recórrer a l'Opisso, com ara nosaltres, per a *enterar-nos*, recorrem a Fragonard fill, Moreau el jove Duplessis-Bertaux, Gavarni, que ens han donat una idea del París de la revolució i el romanticisme; a Ortego i a Bécquer, el germà del poeta, que ens descobriren Madrid i l'ampla Castella.

L'obra de l'Opisso té tanta importància com la d'aquests artistes. Es a dir: té una importància capital.

L'homenatge que el proper dia 2, al restaurant "Patria", donem a l'Opisso, ha d'ésser, també, un homenatge capital.

ESPURNES

Estiuença

Amb aquesta calor tan forta que patim, la filosofia i altres coses transcendents que no serveixen per res, resulten enutjoses; per tant, anem a contar a guisa de parèntesi estival, una petita frívola historieta, fresquívol com un vas d'orxata; banal episodi de platja, rigurosament històric.

Per a major comoditat ens asseurem, imaginàriament, damunt la blavor del mar llatí, i, si tan detallistes sou, hi afegirem la pinzellada d'una barqueta de vela. Escolteu:

En una xamosa vila de la Costa Brava, hi estiuejaven diverses senyoretetes i joves coneguts de ciutat, que formaven un grup de bons i amicals camarades.

Entre les noies, s'hi destacava Florentina, gracilíssima i xamosa xicota de vint-i-tants anys, i dels joves, era sens dubte l'Eduard el més simpàtic, ultra ésser el millor nedador de la colla.

Amb tot, aquest "as" de la natació tenia un gros defecte: el d'ésser excessivament tímid, tant, que, malgrat haver-se enamorat de Florentina, mai havia gosat dir-li res de la seva passió.

Esdevingué que, un matí, tota la colla anà a banyar-se i rient i tabolejant voltaren una boia que surava bon xic allunyada de la platja; quan, Florentina, que també s'agafava a la boia per descansar, sentí com unes mans invisibles s'apoiaren a la seva cintura... Girà el cap i veié aprop seu a la seva amiga Mercè i al jove Eduard. Creié que era l'amiga qui s'apoiava amb ella, per tal de reposar; del jove n'osospità res, doncs prou sabia que era sumament tímid...

En sortir del bany, "Tina" interpellà la Mercè:

—Devies estar cansada, veritat?

—No t'entenc...

—Sí, dona; quan estàvem a la boia.

—Però, què t'empatolles?

—Si semblava que em passessis revista!... No cal que dissimulis, dona; entre amigues això no té cap importància.

Mercè cregué que a "Tina" el sol se li havia ficat al cap, i aquesta s'allunyà de la seva amiga, tot rient...

El resultat d'aquest embolic, fou que a la tarda, el tímid Eduard, pres d'un sobtat entusiasme, es declarà a la formosa Florentina, amb càlida eloqüència, acabant l'assumpte en casori. I res més. Si el pacient lector troba que tot plegat és poqueta cosa, devem advertir que no s'admeten reclamacions; ja hem dit en començar que es tractava d'una historieta estiuença sense cap importància.

Demés amb aquesta calor qualsevol escriu la "Iliada", d'Homer! En quant a fer judicis temeraris, aneu en compte, perquè podríeu equivocar-vos: si bé és veritat que hi han exploracions submarines força interessants, per altra part consti que nosaltres no sabem nedar.

JOAN BAGO

La calor

Fa una calor insuportable. Estem passant els dies de més calor de la temporada. La gent hi cerca alleugerança com pot: uns anant a fora, altres als banys, altres passejant-se en els imperials dels tramvies, altres prenent refrescos, altres anant a contemplar el senyor Nebot. Però res, ni aquest últim procediment, la poden fer passar. Si això dura gaire, quedarem esmicolats i ens hauran d'embotellar per aquè ens solidifiquem.

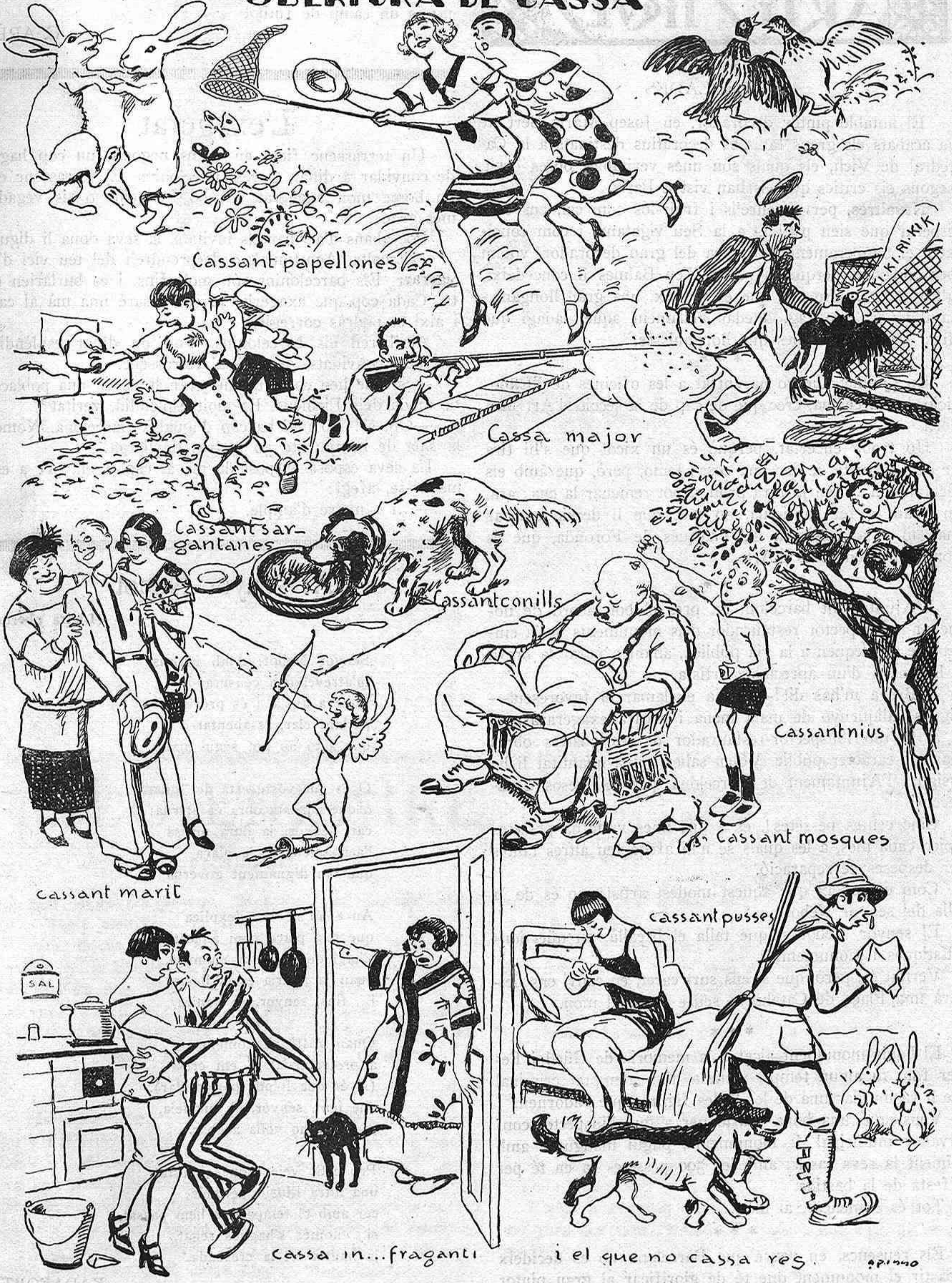
Què ho deu fer que hagi augmentat la calor després de la gran pluja? Ens fa l'efecte que és que els senyors del cel ens l'han enviada per a què ens divertim. Passen tan poques coses noves i que valguin la pena, que tot, àdhuc la calor insuportable, ens distreu. Ens trobem en un temps que hem perdut la personalitat i el caràcter; com als infants, doncs, tot ens distreu. En altres temps, la cosa era diferent; llavors teníem divertiments de tota mena; i la calor ens era encara molt més insuportable. Ara, la suportem perquè, dintre de tot, és una novetat.

La mare del senyor Cambó malalta

En Francesc Cambó estava viatjant per Itàlia, quan s'assabentà que la seva mare estava gravíssima. El senyor Cambó es disposà a venir, i el Govern italià li posà un avió a la seva disposició; arribà amb l'hidroavió de la Marina italiana. Es molt significatiu que el Govern italià posi un avió a la disposició d'en Cambó. En arribar a Barcelona, l'anaren a rebre les autoritats de l'Armada espanyola que es trobaven aquí.

La mare del senyor Cambó està molt greu. Es tem que no pugui curar-se. Desitgem coralmment el seu restabliment.

OBERTURA DE CASSA

Cassant papellones

Cassa major

Cassant sargantanes

Cassant conills

Cassant nius

Cassant mosques

Cassant marit

Cassant pusses

Cassa in...fragant

i el que no cassa res.

ap. 1940

PINZELADES

El notable pintor decorador, en Josep Maria Sert, té ja acabats els grans tapissos decoratius destinats a la Catedral de Vich, els quals són unes veritables obres d'art, segons els crítics que els han vist a París.

Nosaltres, per a veure'ls i fruit-los com cal, ens toca esperar que sien penjats a la Seu vigatana, i com coneixem el temperament i la traça del gran decorador, votem per endavant perquè la pàtria d'en Balmes li concedeixi, ultra els aplaudiments que es mereix, una gran llonganissa d'honor, que fagi quedar malament aquell adagi que diu: "Hi ha més dies que llonganisses."

* * *

En Quimet Ciervo ha entrat a les oficines de l'Exposició de Barcelona, crec que de cap de la secció d'Art Modern.

Ho trobo encertat, perquè és un xicot que s'hi tira de cap, quan té de fer una cosa; temo, però, que amb els alets que el volten ja farà prou si pot remenar la cua; ara, en quant a fer cap-i-cua, no crec que li deixin arribar mai, ni a la presència del marquès de Foronda, que és home entès en coses d'Art.

* * *

L'Ajuntament barceloní ha pres el bon acord de nomenar un inspector restaurador dels monuments de la ciutat que s'aixequen a la via pública, anant a parar la breva a les mans d'un apreciable artista.

—Breva m'has dit!—podria exclamar el favoregut—dignes caliquenyo de mala mena i encara exageraràs.

I té raó l'inspector-restaurador de les nostres obres d'art de caràcter públic. Volen saber quina quantitat li ha assignat l'Ajuntament de Barcelona, per sis mesos d'inspecció?

Cinc centes pessetes!, és a dir, unes vuitatna pessetes i pico cada mes, a les quals se n'hi afegeixen altres tantes per despeses de reparació.

Com es coneix que aquest modest artista no és de la talla del senyor Nebot!

El senyor Nebot sí que talla el bacallà, en qüestions artístiques i monumentals.

Veritat és, però, que si ens surt caret, en canvi ens deixarà una Plaça de Catalunya sense parió al món.

* * *

El bonic monument alçat a la memòria de Güell i Ferrer fou, fa algun temps, víctima d'un atemptat criminal que li va mutilar una de les belles figures que l'adornen.

Veus aquí una bona ocasió per a què l'inspector-conservador municipal de monuments, pugui inaugurar amb lluïment la seva tasca; amb les 500 pessetes ja en té per la festa de la bastida.

Tot és començar, al món.

* * *

• Els reusencs, en veure que Barcelona no es decideix a bastir el monument que té de glorificar al gran pintor

Fortuny, amb tot i que la cosa fa anys que es troba a punt de solfa, ha decidit alçar-n'hi un a la ciutat de Reus.

Trobo que obren santament, sobretot si podem trobar cabals per a fer-ho, perquè el monument d'un gran artista no és un camp de fútbol.

C. ARBO

L'exagerat

Un terrassenc ficat en grans negocis, un cop hagué de convidar a dinar a tres barcelonins. El terrassenc era un home molt exagerat, tot ho feia cinc o sis vegades més gran.

Poc abans d'arribar els invitats, la seva dona li digué:

—Escolta. Acostuma't a desprendre't del teu vici d'exagerar. Els barcelonins són molt fins, i es burlarien de tu. Cada cop que exageris, jo em posaré una mà al cap, i així et podràs corregir.

Arribaren els barcelonins. Fou un dinar esplèndid. Un dels convidats, demanà al terrassenc.

—Sé que heu construït un gran hotel en una població de moda dels Pirineus. Es molt esplèndid, veritat?

—Oh, sí! No n'hi ha cap d'igual a Barcelona. Només la sala de menjar, té 50 metres de llarga...

La seva esposa es posà la mà al cap. I ell, per a esmenar-se, afegí:

—...i 1 metre d'ample.

Al senyor Nebot

(Lletra oberta)

Senyor Nebot: Amb permís m'atreveixo a censurar-li la seva ànsia, i és precís parlant clar, assabentar-li que això no pot seguir així.

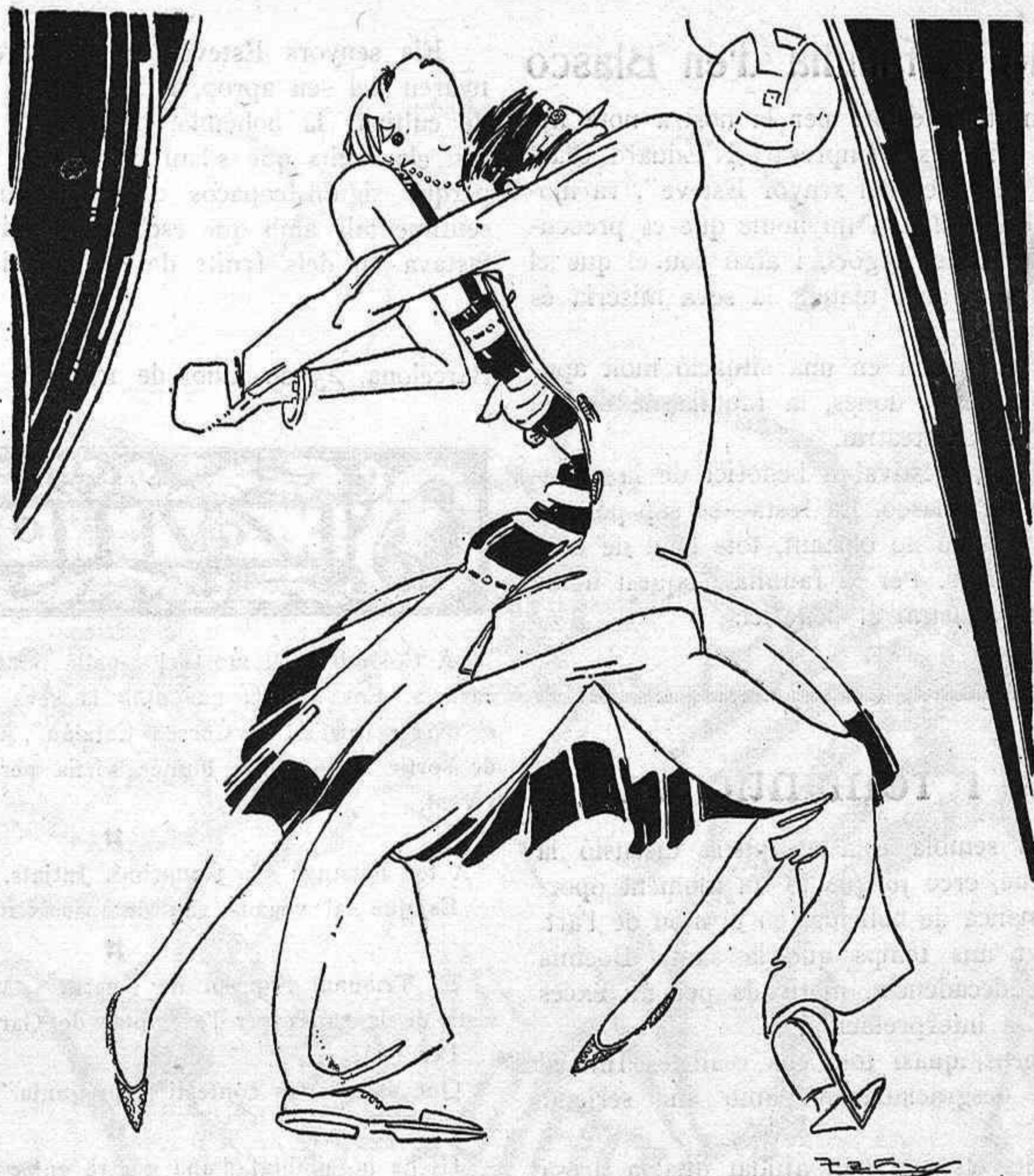
O és que vostè està de "guasa", o que aquesta obra és eterna; car, senyor, ja dura massa l'acabament de la plaça que tan dignament governa.

An a mi no se m'explica que una plaça com aquesta s'hagi de fer mica en mica, quan ja podria estar llesta i... fins, senyor, sè bonica.

Quan vostè va començar a projectar-la, jo em creia (si és que li puc parlar clar), que fent, senyor, el que feia, prompte ho volia acabar.

Prò estic veient que ço estat una altra illusió perduda, car amb el temps que hem passat, sí... només s'hagués regat, ja hauria fet la crescuda.

KADAFORT

"CABARET"

—I vols dir que això del "charleston" va bé an els que, com jo, pateixen del fetge?

TELO ENLAIRE

ELDORADO

S'ha seguit representant "Muntanyes del Canigó", d'Alfons Roure, amb l'èxit de sempre.

Ahir, dijous, degué estrenar-se la comèdia "Parelles al vol", d'Enric Lluelles. L'Enric Lluelles és un dels autors en qui confiem més. Així suposem que "Parelles al vol" ha estat un èxit. I ja no cal dir com ens en alegrem. La setmana que ve parlarem d'aquesta comèdia de l'Enric Lluelles amb l'extensió i atenció que ens mereixen l'obra i l'autor.

BARCELONA

Ha debutat la "Companyia Fantasio". Aquesta "Companyia Fantasio" ha estat creada pel senyor Fernández Lepina amb la intenció de convertir a la tiple còmica Roser Leonís en una primera actriu dramàtica. Francament, la combinació ens resulta un xic estranya. No ens podem imaginar de cap manera a una tiple còmica fent drames traduïts de l'alemany.

Fins ara porten estrenades les següents obres: "El sacrifici de Cristina", "El amigo Abel" i "Luzbelina".

PER A ACABAR

La resurrecció d'en Gibert

En Gibert, l'empresari més pintoresc i decidit, s'ha quedat el teatre "Victoria" per a fer-hi una temporada de sarsuela.

Com que en aquesta casa som amics dels que treballen i lluiten, li desitgem un bon èxit.

Anècdota

Aquest noi, que és un beneït del cap, s'ha vist anunciada una obra seva (?) en un teatre del centre, una obra d'ambient rural, a jutjar pel títol. Per a donar-se importància davant dels amics i fer el gran autor, ha dit:

—Només he donat el títol!

S'acabarà la temporada i la comèdia no s'haurà estrenat. I el pobre home que se les donava de gran autor, haurà de dir:

—Es que van perdre el títol en un lloc molt reservat...

Josep Santpere

El gran Josep Santpere anuncia ja la seva temporada catalana a l'"Espaniol".

Només li desitgem un mal, de tanta ràbia que li tenim: que trobi una altra "Marieta"... i que també sigui de l'"Amichatis".

BOB

A benefici de la família d'en Blasco

Com saben els nostres lectors per la nostra nota necrològica, l'excel·lent i idealista empresari N'Eduard Blasco, l'home que posà "L'Auca del senyor Esteve", va morir en la major misèria. Ell era un home que es preocupava de l'art abans que del negoci, i això fou el que el conduí a la misèria; per això mateix la seva misèria és més de doldre.

La seva família ha quedat en una situació molt apurada. No es pot abandonar, doncs, la família de l'home que ho sacrificà tot a l'art teatral.

S'està organitzant un festival a benefici de la família de l'empresari senyor Blasco. La festa—se sap per endavant—serà un èxit. Això no obstant, tots hem de contribuir a què ho sigui més. Per la família d'aquest home idealista, cal que tots assistim al benefici.

Bohèmia i romanticisme

Avui, que segons sembla està en plena discussió la vàlua del romanticisme, crec jo que és un moment oportú per fer notar la manca de bohèmia en el món de l'art.

Estem atravesant uns temps que la santa Boèmia sofreix una veritable decadència, motivada per un excés de mal ús o una falsa interpretació.

Els artistes moderns, quasi tots ells realistes fins al moll de l'os, viuen, desgraciadament amb una serietat vergonyosa.

Motius? Són molts els que han ajudat que la deesa dels bons artistes s'anés decandint de mica en mica fins a trobar-se en l'estat fatal que avui es troba.

Al meu entendre la primera causa de la decadència bohèmica, ha estat el mal ús, que en moltes ocasions ha arribat a la profanació. Naturalment, que els que l'han profanada no han sigut pas els bons artistes, sinó els artistes sense sentiment; els artistes falsos.

En els temps en què la bohèmia era respectada com mereix, i viscuda només pels esperits selectes que sabien portar-la d'un lloc a l'altre sense embrutar-la ni ridiculitzar-la, ningú va atrevir-se mai a mirar-la amb cara de llàstima o de fàstic com avui la majoria dels homes solen fer. I quin era aquest temps? Precisament, doncs, era l'època del romanticisme; el temps, del món idealista del qual naixeren els grans poetes, els grans pintors, els grans músics; els grans homes.

La bohèmia conceptuada aleshores com una joguina sagrada, era reservada només per aquests grans homes que sabien cultivar-la i enaltir-la a l'ensens que extrèien d'ella aquest enfilall de fruits dolcíssims que tot home de gust es daleix per assaborir.

Vingué després el que n'anomenaven "modernisme" i trencant el respecte a la que tant en mereixia, començaren a cultivar la santa bohèmia, gent sense escrúpol ni dignitat, sense sentiments ni vergonya, degenerant-la a tal extrem, que la que fins aleshores havia estat la deesa dels artistes, esdevingué la capa dels ganduls, i la que essent bella havia rebut només que mostres d'admiraació sofrí ben prompte les mirades de llàstima i fàstic que sofreixen les coses lletges i odioses.

Els senyors Esteves la detestaren, els pobles l'allunyaren del seu aprop, i des de què els artistes deixaren de cultivar la bohèmia, perquè els feia vergonya, pocs són els fruits que s'han collit amb la dolçor necessària, perquè siguin capaços d'arrencar una d'aquelles rialles sentimentals amb que esclatava l'ànima dels pobles quan tastava un dels fruits del romanticisme.

ANGEL SERAFI

Barcelona, 23 de juliol de 1926.

A Colòmbia, ha mort el capellà Santa Cruz, el "cabecilla" carlista. Ens sembla que amb la seva mort ha desaparegut el darrer carlí. "El Correo Catalán", doncs, ja no té motiu de sortir, perquè ara només sortia per aquest darrer supervivent.

✻

A tot Espanya s'han suprimit Jutjats.

Es que tal vegada van desapareixent delinqüents?

✻

El Tribunal Suprem de Guerra i Marina va ajornant la vista de la causa per l'atemptat de Garraf.

Per què?

Que cadascú es contesti la pregunta.

✻

Hi ha possibilitat d'una guerra entre els Estats Units d'Amèrica i el Japó. Encara més guerres? I després diran que la humanitat és bona.

Que els Estats Units vigili. Els japonesos són uns peixos que es porten l'oli. Cal recordar la gran desfeta dels russos.

✻

Un conegut que ha arribat de Mèxic ens ha dit que els que persegueixen els capellans són els propis catòlics. Les coses des de lluny són molt diferents, i ens creïem que era una lluita d'antireligiosos i religiosos.

Es veu que els capellans estrangers eren els amos del país, i els mexicans s'han molestat i els treuen. Calles no és religiós, però compta amb l'apoi dels religiosos mexicans.

El que han de procurar, ara, és que els capellans mexicans no es vulguin fer els amos.

✻

A Rússia, ells amb ells es claven pinyes. Les tropes del Govern i les contràries al règim s'han creuat ja diversos tiro-teigs. Han fugit molts alts funcionaris, uns per escapar dels contraris al règim en cas possible de guanyar, altres per fugir de l'acció del Govern.

Què passa? No ho sabem. Sembla que es tracta d'una reacció socialista contra el comunisme. Almenys podem estar tranquils, perquè els descontents no van a les ordres dels tsaristes.

✻

El senyor Nebot està destinat a ésser desmentit. Ell, justament ell, l'home més gran del món, el més excellent artista, el gran savi, el geni! Però si se'l desmenteix és perquè és massa important; la superioritat sempre és envejada.

L'home té grans projectes, i resulten massa grans. Per això,

EL BON CAÇADOR

—Per a anar a caçar s'ha d'anar ben equipat.

—No, home! Per a anar a caçar s'ha de saber on es troben les llebres!

sempre, l'endemà de declarar-los, l'alcalde els desmenteix. Ja se li havia desmentit els seus projectes de convertir en Jutjats Municipals el Grup Escolar Pere Vila, de la conversió de les Rambles en "boulevard" i de modificacions a la Plaça de Catalunya. Ara ha dit que aviat la Via C., i l'endemà ho desmentí l'alcalde.

Que prengui paciència, que pensi que és un incomprès.

✽

I ara que parlàvem dels desmentiments al senyor Nebot, hem de dir que les modificacions a la Plaça de Catalunya s'estan fent, a desgrat del desmentiment de l'alcalde baró de Viver.

Aquells pedestals s'aixequen indefinidament, que hom no hi veu la fi. Per tant, no hi podran anar els grups escultòrics. L'alcalde va dir que sí, però no hi aniran.

Estem acostumats a tot. Però això de modificar la Plaça per donar gust als escandalitzats catòlics pobres d'esperit, ens desplaia més que tot.

✽

Les entitats de Calella "Casino Calellense", "Joventut Sardanística", "Orfeó Calellenc" i "Esbart Català de Dansaires" han organitzat un gran certamen musical de sardanes amb motiu de la Festa Major de la Minerva.

Hi han tres premis de 250, 150 i 100 pessetes respectivament. El termini d'admissió és fins el 12 de setembre. Les sardanes seran tocades el 26 de setembre per la cobla "La Principal", de Cassà de la Selva, i ballades per l'"Esbart Català de Dansaires". Formen el jurat els senyors Enric Moya, Jaume Pahissa, Pau Guanter, Joan B. Lambert, Pérez Moya i Baronet i Coll.

✽

Els veïns i propietaris de les barriades de Vallcarca i Coll celebraran llur Festa Major els dies 27, 28 i 29 del que corre, havent aixecat un esplèndid envelat en un tancat de la Plaça de Mons (part alta del Viaducte de Vallcarca), en què tindrà lloc una audició de sardanes per l'acreditada cobla "Cathalonia" el diumenge prop-venent a les onze del matí, i lluits balls de societat les revetlles del divendres dissabte i diumenge i la tarda del mateix diumenge; els balls aniran a càrrec de les acreditades bandes "Bonanova" i "Martinense".

LLEGINT LO DE GRECIA

—Jo no sé com amb aquesta calor, la gent té ganes d'armar gresca!

Xirineies: No, res.—J. M. P.: Bé el vostre "passatemps d'estiu".—Guiu: El vostre dibuix ha tingut la sort d'anar al cove.—F. R. U.: Us vàrem contestar des d'aquesta secció: us devia passar per alt.—M. N.: Bé, una de les dues proses vostres anirà aviat. L'altre, "El servei del marquès", no el podem admetre.—F. G.: "El secret de l'Ernestina" segurament anirà a l'Almanac.—J. T. i R.: Hem passat a "La Campana" l'article "Justícia".—S. M.: Bé; encara que aquesta no està tan bé com les altres, anirà.—Masferrer. Heu volgut provar de nou fortuna, i no n'heu tingut pas més que l'altre cop. Què hi farem!—Passional: Vós teniu alguna cosa de poeta. Però encara no heu reeixit. Dediqueu-vos a estudiar i a escriure purament a tall d'assaig. D'aquí un temps de fer això, tal volta produïreu quelcom d'aprofitable.

EL PRESENT NUMERO
HA ESTAT REVISAT
PER LA PREVIA CENSURA

EL GOS FILOSOF

—Aquests pantalons m'anirien molt bé per a no fer un paper ridícul a les cantonades!

Acaba de posar-se a la venda la
Segona sèrie

**PRESONS
D'EUROPA**

Per F. Girbal Jaume

Un volum il·lustrat amb gravats de l'època

Ptes. 2

En premsa: Tercera sèrie de PRESONS D'EUROPA **LA BASTILLA**

ANISSOS

DE

FRARE

XISTUS DE SAGRISTIA

Recopilats per Mossèn Piu

PREU: UNA PESSETA

MALLORCA

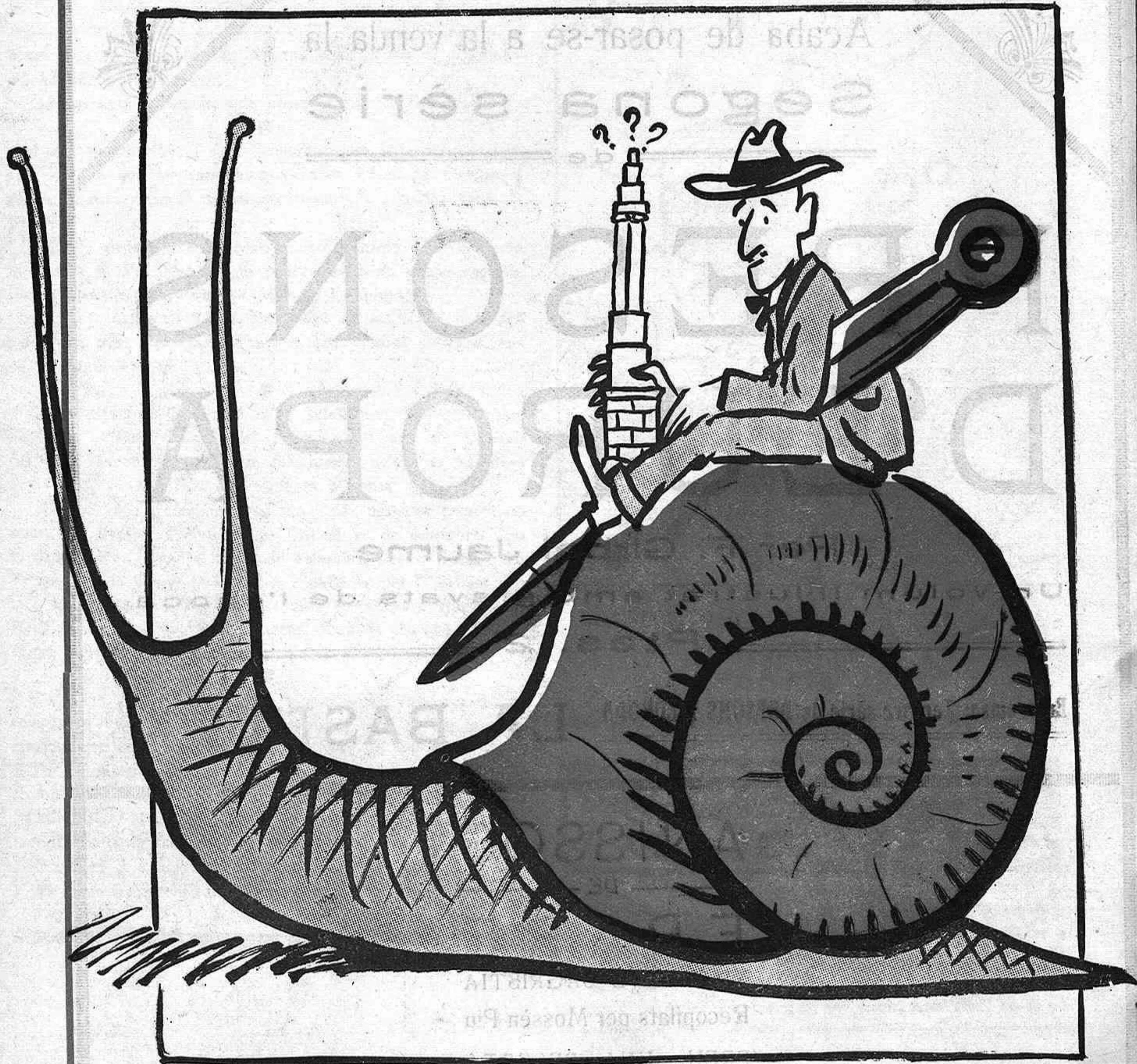
Esplèndid àlbum de fotografies, recopilades per

OLEGARI JUNYENT

Text Català-Castellà i Inglès :: **PESSETES 12**

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, rematent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al libreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

L'ARQUITECTE DE LA PLAÇA CATALUNYA

—A aquest pas, l'any 1946 ja estarà gairebé acabada!